

ГУМАНІЗМ В ПОЛІТИЦІ- СПОСОБИ УТВЕРДЖЕННЯ

Макух О. Р

Львівський національний університет імені Івана Франка

Серед галузей політології філософія політики актуалізує постановку питання гуманізації політики, проблеми людського виміру політичного. Сьогодні системоутворюючим фактором, ядром гуманітаристики, виступає свобода як «джерело нової реальності» [3, с. 43], адже гуманітарне формується на декількох рівнях: соціальному, культурологічному, персональному, духовному.

Гуманізація політики виражається через людський вимір, шляхом формування свідомості із домінуючим сприйняттям особи як вищої цінності у політиці. Гуманізм в політичній сфері також передбачає побудову нової системи відносин: налагодження мережі громадянських відносин, які б підсилювалися структурою ефективних горизонтальних відношень, і гуманітаризацію, основою якої є гуманітарна культура та розвиток особи як суб'єкта політичного процесу. Системні кроки, які сьогодні здійснюються в напрямку гуманізації політики у демократичному світі називають ще концепцією третього шляху політико-економічного розвитку (запропонованою ООН), – основи взято із теорії соціальної динаміки гуманітарних проблем [4, с. 224]. Людина сучасності стає активним пошукувачем та творцем громадянських проєктів, програм, підґрунтям яких повинен стати інтелект, наукова систематизація гуманітарних ідей, власний досвід, політична пам'ять, переоцінка поглядів інакомислячих. Слушним зауваженням є думки М. Фуко, який вважає, що під маскою гуманізації політики, влади прихована цікава річ: зміна якісних параметрів влади щільно «репресивної» на «дисциплінарну», яка не «дискваліфікує», а «включає», не «знищує», а «стимулює», не «виправляє», а «нормалізує» [1, с. 184]. Хочеться вірити, що вітчизняна політика стане сферою «гуманос», але нині принципи здійснення, розгортання та критерії її гуманності змінилися, тому наголосимо на визначальних передумовах гуманізації політики: формуванні гуманітарної культури, зокрема політичної; визнання досвіду Іншого як фактору розширення та вдосконалення власних свободи та можливостей, формування свідомості не інституційної, а гуманітарної.

Сьогодні у вітчизняній практиці сфера політичного посилює свої позиції стосовно бажання бути основним організаційним джерелом розвитку, незважаючи на те, що існує об'єктивна вимога послаблення її потенційних впливів у формі управлінської та адміністративної сили, повного ангажування суспільства. Це пояснюємо характерним для України є «інституційним менталітетом», що пов'язано із таким явищем як «інституційне насилля» [2, с. 35]. Але, будучи висхідним елементом розгортання політичної практики, кожен громадянин України повинен особисто прийняти рішення щодо свого місця та ролі у творчому процесі вибудовування нової системи координат.

1. Воронов О. І. Виклик «Левіафану»: еволюція і перспективи громадянського суспільства/ О. І. Воронов. – К.: Генеза, 2007. – 398 с.
2. Гудков Л. Л. Массовая идентичность и институциональное насилие. Стаття вторая // Вестник общественного мнения: Данные. Анализ. Дискуссии, 2003. – №2 (68). – С.35-51.
3. Тульчинський Г. Л. Новая антропология: личность в перспективе постчеловечности. – Вопросы философии. – №4, 2009. – С. 41-57.